

Вршњачко и породично насиље

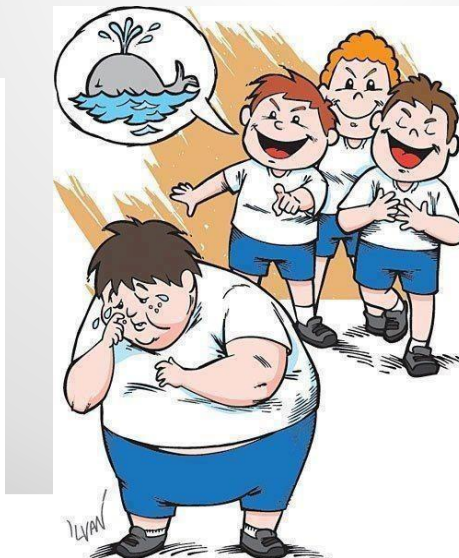
Јасмина Станковић

- Насиље је намерно и неоправдано повређивање друге особе
- Термини (синоними) насиља:
 - агресивно понашање
 - насилно понашање
 - злостављање
 - силеџијство
 - violence (односи се на физичко повређивање)

- Насиље- сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које за последицу има стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика *

(Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама)*

- Да би се неко понашање окарактерисало као насиље треба да испуни три критеријума:
 1. Физичко или психичко повређивање друге особе
 2. Намера понашања да се друга особа повреди
 3. Повређивање је неоправдано

Врсте насиља

Три поделе

1. У зависности од мотивације да се насиље догоди постоји:

- Реактивно (извршено у афекту , као одговор на опажену увреду или претњу, или као последица фрустрације)
- Проактивно –инструментално насиље (наношењем штете другоме , жели се постићи нека корист за себе)

2.Скривеност намера или актера

- Отворено
- Прикривено (индиректно) насиље

3. Начин повређивања

- Вербално-користе се речи да би се повредила нечија осећања (поруке, увреде,добацивања)
- Физичко – повређивање тела друге особе (изазивање физичког бола или повреда, туча,спутавање кретања или оштећивање, крађа или отимање предмета)

- Емоционално -психичко насиље -тренутно или трајно повређивање емоционалног здравља(исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање,етикетирање...)
- Социјално (искључивање појединца из групе,дискриминација,нарушавање туђег угледа у очима других -оговарање, ширење лажи, компромитовање)
- Дигитално –електронско насиље (врши се помоћу технолошких апарата а повређујући садржај се преноси интернетом)
- То је један од облика вербалног или социјалног насиља
- Потенцијално је врло опасно јер починилац лако задржава своју анонимност.

- Сексуално насиље је угрожавање сексуалног идентитета жртве омаловажавањем или приморавањем на неки вид сексуалне комуникације , може бити вербално и физичко.

Све ове врсте насиља могу се по јачини сврстати у три нивоа

Физичко насиље	Емоционално насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље	Насиље злоупотребом инфор.тех
Ударање чврга	исмејавање	добацивање	Добацивање, псовање	Узнемиравајуће зивкање
гурање	омаловажавање	подсмевање	ласцивни коментари	Слање узнеми.порука
штипање	оговарање	игнорисање	ширење прича	СМС,ММС
гребање	вређање	искључивање	етикетирање	Путем веб-сајта
уједање	ругање	фаворизовање	сексуално додиривање	
саплитање	псовање	ширење гласина	гестакулациј	
шутирање	етикетирање	насилно дисциплиновање		

Физичко насиље	Емоц.- психи.нас.	Социјални насиље	Сексуално насиље	Дигитално насиље
шамарање	уцењивање	сплеткарење	сек.додиривање	Огласи, клипови, блогов
ударање	претње	игнорисање	показивање порнографиј	Злоупотреба форума, четовања
гажење	неправедно кажњавање	неукључивање	пок. интим. делова тела	снимање камером без дозволе
цепање одела	забрана комуниц.	неприхватање	свлачење	дистрибуирање слика и снимака
затварање	искључивање	манипулисање		
пљување	одбацивање	експлоатациј		
Отимање и уништавање	манипулисање	национализација		

Физичко насиље	Емоционално насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље	Дигитално насиље
туча	заstraшивање	претње	завођење од одраслих	снимање насилних сцена
дављење	уцењавање	изолатија	подвођење	дистрибуирање снимак а и слика
бацање	рекетирање	одбацивање	злоупотреба положаја	дечија порнографија
проузроко. опекотина	ограничавање кретања	терор групе над појединце	принуда на сек.чин	
ускраћивање хране и сна	навођење на психоак.	дискриминација	силовање	
напад оружјем	укључивање у секте	национализам	инцест	

• Вршњачко насиље-bullying –силеџијство

Међу вршњацима у школама све је присутнији облик насиља који је веома тешко приметити и препознати-вршњачко насиље.

По правилу се дешава када одрасли нису присутни.

Одрасли и наставници као и ученици често не могу са сигурношћу да тврде да оно постоји у школи јер га различито разумеју и дефинишу.

- Намерно и нелегално
- коришћење надмоћи
- које повређује
- вршњака#Ја сам фаца#

Вршњачко насиље је намерна, свесна жеља да се узнемири - малтретира, застраши, нанесе повреда другој особи-вршњаку. Том приликом онај/она, који/која злоставља сматра да поседује неку врсту надмоћи, која наставнику није лако препознатљива . То је и више пута поновљено повређивање које још карактерише и *дисбаланс* моћи – жртва је толико слабија да не може адекватно да се супротстави насилнику.

Најчешће се дешава у школи ,али и на улици.
У сваком случају ,то је проблем целог друштва.
Стереотип –крупнији дечак са лошим успехом,
Неуспешан и лично и по оценама, насилан да би
добрио поштовање и моћ.

Ученици који злостављају имају карактеристике сваког
просечног ученика.

И девојчице могу да буду насилници;на 3,4 злостављача,
једна је девојчица

#Транзиција је однела Барбике#
Дечаци више физички злостављају,
а девојчице користе суптилније
начине који воде до потпуне
изолације.

Заједничко и дечацима и девојчицама злостављачима
-Теже агресивном понашању ,имају снажну потребу
за моћи и контролом.Често физички јачи од својих
жртава.

-Пате од недостатка емпатичности, не могу да
замисле како се осећа онај који трпи насиље.

Пате од недостатка осећаја кривице, рационализују
да је онај кога злостављају некако то заслужио,
сматра да га је изазвала својим понашањем.

Нека деца су чешће у ситуацији да трпе насиље.То су
она деца која се по нечему разликују.

Зашто врше насиље

- Немају адекватан увид у сопствено понашање-емпатију нема одређену тежину туча,исмевање других
- Креирају сопствени имиџ на погрешним моделима-узор су им насилне особе из окружења, из акционих и др. филмова
- Погрешно научена комуникација са другима
#Ко тебе каменом, ти њеда са два#
- Припадност групи, као једини научени модел понашања
- Прошли или пролазе кроз тежак период-развод или смрт родитеља, селидбе..
- И сами су жртве насиља , породица толерише овакав вид понашања, попустљиви родитељи, превише строги или превише толерантни..

Насиље у породици

Насиље у породици је понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет , душевно здравље или спокојство другог члана породице.

То је изразито штетна, врло раширена и слабо позната и неистражена негативна друштвена појава.

Оно је регулисано Породичним законом и одредбама Кривичног закона који насиље у породици одређује као кривично дело.

Насиље у породици је забрањено.

Свако има право на заштиту од насиља у породици у складу са законом.

Шта се сматра породичним насиљем

Наношење или покушај наношења телесне повреде члану породице

Изазивање страха претњом убиства или наношење телесне повреде члану породице или њему блиском лицу

Присиљавање на сексуални однос

Навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14 година живота или немоћним лицем

Ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицем

Вређање, као и свако друго дрско, безобразно и злонамерно понашање.

Насиље у породици може да се испољава у различитим облицима

И овде је присутан дисбаланс моћи.
Физичко насиље - Иде од шамара до потенцијалног угрожавања здравља, неретко, нажалост и са тргичним крајем.

Психичко насиље се састоји у озбиљној претњи да ће се напасти живот или тело члана породице.

Сексуално насиље подразумева сваку повреду полне слободе и морала.

Ову врсту насиља често прати и психичко насиље, а често се ти случајеви насиља врше истовремено.

Економско насиље подразумева одузимање новца и вредних ствари, контролисање зараде и примања.

Насилника не дефинише пол, године, образовање, као ни жртву насиља.

Ко све може тражити заштиту од насиља у породици

Чланови породице који могу тражити заштиту од насиља у породици су –супружници и бивши супружници, деца и родитељи, особе које везује хранитељство, ванбрачна заједница као и сва лица која имају заједничко дете или је оно на путу да буде рођено, иако никада нису живели у истом породичном домаћинству.

Мере заштите од насиља у породици

Издавање налога за исељење из породичног стана или куће.

Издавање налога за усељење у породични стан или кућу.

Забрана приближавању члану породице на одређеној удаљености

Забрана приступа у простор око места становања или места рада члана породице

Ове мере одређује суд

Ове мере могу да трају највише годину дана
Може престати пре истека рока уколико су престали разлози због којих је била одређена.
Може се продужавати све док не престану разлози због којих је одређена.

Поступак за заштиту од насиља у одици покреће се тужбом.

Тужбу могу поднети:

- члан породице према коме је насиље извршено
- његов законски заступник
- јавни тужилац
- орган старатељства.

Поступак у спору за заштиту од насиља у породици је хитан, што значи да се прво рочиште заказује у року од 8 дана .

Како спречити насиље

#Боље спречити, него лечити#

Школа-креирање позитивне климе ,сигурног и подстицајног окружења

Учи, развија и негује култура понашања

Негује и учи толеранција

Не толерише и не ћути о насиљу

Породица, друштво

Неговање позитивне атмосфере, васпитање у духу ненасилне комуникације, стварање сигурног и подстицајног окружења

Бројеви СОС телефона и кампање државе против насиља

0800-200-201 за насиље над децом

0800-100-6000 за насиље над женама

Искључи насиље

БИТ **19833**

Школа без насиља

Без насиља, молим!

Јасмина Станковић